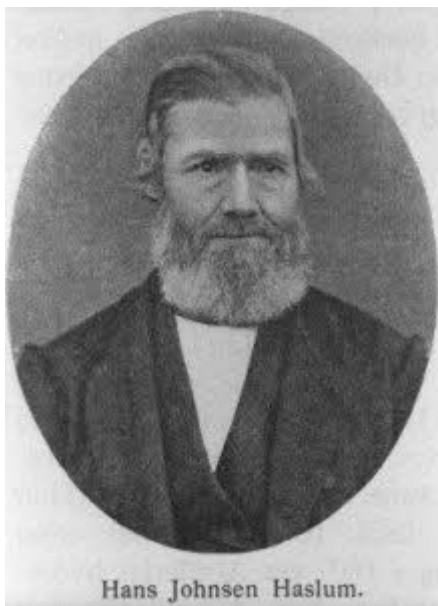

Januar - Hans Haslum og Haslumgårdene

I anledning Grunnlovens 200-årsjubileum vil Månedens kulturminner 2014 fokusere på kulturminner i Bærum som på en eller annen måte er knyttet til dette.

Asker og Bærum hadde ingen egen representant på Eidsvoll i 1814. Det nærmeste vi kommer er representanten Hans Johnsen Haslum (1789-1875) som vokste opp på Vestre Haslum gård. Foreldrene var John Hansen Solberg (1759- 1823) og Elisabeth Madsdatter Moe (1753-1823), for øvrig søster av eventyrsamler Jørgen Moes morfar. Foreldrene var i likhet med de fleste bønder på denne tid leilendinger, hvilket betydde at hadde en livsvarig byggeskontrakt med eieren av gården. Disse byggeskontraktene gikk som regel i arv.

De to gårdene Østre og Vestre Haslum utgjorde fra 1700-tallet et dragonkvarter, som var en gård som mot godtgjørelse var pålagt å stille med en rytter med hest og utrustning til kavaleritjeneste for den norske hær. En dragon utgjør hest, mann og pakkhest. Gårdene var fritatt for friskyssplikt, men kunne gjerne ta betalt skyss. Dette ble ofte gjort, og det var noe som skapte misnøye på skyssgårdene som måtte skysses i all slags vær uten godtgjørelse. Dragongårdene kunne bare nekte å skysses hvis de ikke hadde tid, eller det var dårlig vær.

Hans Haslum vokste altså opp på en slik gård. Barna på gården fikk undervisning hjemme av en huslærer. Som ganske ung mann valgte han en militær karriere, sikkert nærliggende, tatt i betraktning Haslumgårdenes rolle som dragonkvarter. Han ble dragonkorporal i 1805, 16 år gammel. Dragon er opprinnelig en soldat som beveger seg til slagmarken til hest, men stiger av for å slåss. Dragon betegnet altså en kavalerist som var utstyrt for å kjempe til fots som en infanterist. To år senere finner vi Hans Haslum i Artillerikorpsset, der de opererte kanoner og tungt skyds. Det var herifra han ble valgt som representant til Riksforsamlingen på Eidsvoll, 25 år gammel. Under forhandlingene stemte han med Selvstendighetspartiet.

Den 2 ½ uke lange krigen mellom Norge og Sverige som utspant seg sensommeren 1814 er i dag nesten glemt. Hans Haslum var med i det siste store slaget ved Kjølberg bro i Østfold.

14. august 1814. Det var den siste krigen som er utkjempet mellom Sverige og Norge. I 1816 avsluttet Hans Haslum sin militære karriere og er dermed ut av historien for Bærums vedkommende.

Hans liv viser en mann som nøytt stor tillit i mange leire. Han giftet seg til gårdsbruket Nordre Ås i Ås i Akershus, der han også var lensmann (1821-23) og ordfører (1838-42), den første ordføreren i Ås. Fra 1851 var han oppsynsmann for Eidsvollsbygningen med en lønn på kr. 600. I 1864 var Haslum en av fire eidsvollsmenn som på Eidsvoll tok del i 50-årsfeiringen av grunnlovsjubileet. Han døde på Eidsvolls verk i 1875, 86 år gammel. En vei på Haslum er oppkalt etter Hans Haslum.

Hans Haslum var tippoldefar til Jonas Gahr Støre.

Kilder:

www.eidsvoll1814.no

Diverse artikler i Wikipedia.

Diverse artikler i Budstikkas store Asker og Bærum leksikon.

Asker og Bærums Årbok 1914: Bjørn Frodahl; Eidsvollsmannen Hans Haslum

Ingunn Stuvøy